

cació com a narrador que, d'ençà de 1988, l'ha portat a publicar una desena de novel·les (una de les quals ha sigut traduïda a l'anglès) i a obtenir alguns dels principals premis de narrativa de l'àrea catalanoparlant: l'Andròmina

dels Premis Octubre, el Ciutat d'Alzira, el Ciutat de Xàtiva i el Ciutat d'Elx.

Rafael ROCA

Carles Santacana i Torres (Barcelona, 1961) es va formar com a historiador a la Universitat de Barcelona (UB), on es va doctorar l'any 1991. Actualment és catedràtic d'història contemporània en aquesta universitat. Va començar la seva carrera investigadora amb l'anàlisi de les col·lectivitats durant la Guerra Civil (1936-1939), temàtica a la qual va dedicar la seva tesina de llicenciatura. Aquesta especialització el va portar a coordinar el volum col·lectiu *Col·lectivitats al Baix Llobregat (1936-1939)*, editat per Publicacions de l'Abadia de Montserrat (1989). El 1991 va llegir la seva tesi doctoral centrada en una recerca sobre la postguerra civil espanyola, feta des de la perspectiva de la història local i amb una anàlisi multifactorial, que incloïa aspectes econòmics, polítics, socials i culturals, el resultat de la qual es va plasmar en el llibre *Victoriosos i derrotats. El franquisme a l'Hospitalet, 1939-1951* (1994).

A partir d'aquí, la seva activitat investigadora es va centrar en tres línies de recerca: la història social de l'esport, el paper dels intel·lectuals en les dinàmiques socials i el franquisme.

Pel que fa a la primera, juntament amb el professor Xavier Pujadas, va obrir una temàtica inèdita fins aleshores al nostre país, que és la història social de l'esport i que es va concretar en nombroses publicacions entre les quals cal destacar *L'altra olimpíada: Barcelona'36* (1990), *Història il·lustrada de l'esport a Catalunya* (1994 i 1995), *L'esport és notícia: Història de la premsa esportiva a Catalunya (1870-1992)* (1997) i *Esport, espai i societat en la formació urbana de Barcelona (1870-1992)* (1999). A més d'aquestes obres en coautoria, també ha publicat en solitari *La Mancomunitat de Catalunya i la política esportiva* (2004), *El Barça i el franquisme: Crònica d'uns anys decisius (1968-1978)* (2005) i *Esport i cultura a Catalunya* (2015). També en aquest àmbit cal destacar la direcció de l'*Enciclopèdia de l'esport català* (en cinc volums), publicada per Enciclopèdia Catalana entre el 2012 i el 2014.

Respecte a la segona línia de recerca, com a integrant del Grup d'Estudi d'Història de la Cultura i dels Intel·lectuals de la UB, dirigit pel doctor Jordi Casassas, ha dedicat atenció a analitzar el paper dels intel·lectuals, especialment durant el període franquista. El resultat s'ha concretat en diverses contribucions a obres col·lectives, com ara *L'Ateneu i Barcelona* (2006) i *Les identitats a la Catalunya contemporània* (2009), i en la coordinació de dos projectes de recerca amb resultats que van aparèixer en els llibres *Entre el malson i l'oblit: L'impacte del franquisme a la cultura a Catalunya i les Balears (1939-1960)* (2013) i *Quan tot semblava possible... Els fonaments del canvi cultural a Espanya (1960-1975)* (2018).

La tercera línia de recerca està centrada en la història política de l'etapa franquista, analitzada tant des de la perspectiva de les autoritats franquistes com des de la perspectiva de l'antifranquisme i l'exili. Les obres més rellevants d'aquest àmbit són *El franquisme i els catalans: Els informes del Consejo Nacional del Movimiento (1962-1971)* (2000), i *Josep Tarradellas: L'exili 1 (1939-1954)* (2014) i *Josep Tarradellas: L'exili 2 (1954-1977)* (2015).

Més enllà d'aquesta selecció de llibres, ha publicat una cinquantena d'articles en revistes especialitzades i un centenar de capítols en obres col·lectives. Entre les revistes cal destacar *Afers*, *L'Avenç*, *Cercles*, *Revista de Catalunya*, *Historia Social*, *Hispania*, *Historia y Comunicación Social*, *Ayer*, *Bulletin d'Histoire Contemporaine de l'Espagne*, *International Review for the Sociology of Sports* i *Revista de Història das Ideias*, i entre les editorials, Publicacions de la Universitat de València, *Afers*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Sílex, Alianza Editorial, Biblioteca Nueva, Peter Lang, Cambridge Scholars Press, Societ  Editrice Internazionale,  ditions Hispaniques de la Sorbona i Ellipses.

Ha dirigit onze tesis doctorals i ha participat en prop de quaranta tribunals de tesis doctorals en setze universitats. President del Centre d'Estudis de l'Hospitalet (1994-2004) i director del Centre de Documentació i Estudis del Futbol Club Barcelona (2006-2011), va ser, a més, director del suplement *Plecs d'Història Local de L'Avenç* (2000-2006). També ha tingut responsabilitats en l'àmbit acadèmic: com a secretari del Departament d'Història Contemporània de la UB (2005-2011), director del mateix departament (2011-2015) i director del Departament d'Història i Arqueologia (2016-2020).

En relació amb l'Institut d'Estudis Catalans es poden esmentar diverses col·laboracions, com la participació en activitats del centenari de l'IEC, amb una ponència en el simposi «Els Països Catalans i Europa durant els darrers cent anys» sobre la dimensió europea de la política catalana, i en el Cicle de Conferències sobre les Ciències Experimentals i la Tecnologia sobre l'exili interior, totes dues publicades en les edicions del centenari. També ha publicat un article a la *Historial Catalan Review*, número 7 (2014), «Esport, societat i identitat col·lectiva a la Catalunya contemporània», i un capítol en el llibre *Anàlisi hist rica de la identitat catalana* (2015), coordinat per Flocel Sabaté i publicat per l'IEC. I encara, dos articles a *Treballs de la Societat Catalana de Llengua i Literatura* (al número 16 sobre Rafael Tasis i al número 20 sobre Edicions 62).

Teresa ABELL 